GAZETA KRAKOWSKA

Nro 40.

z KRAKOWA dnia 17 MAJA 1826 ROKU we ŚRODĘ.

Z Petersburga d. 12 Kwietnia d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Nayiaśnieysi Cesarz i Cesarzowa Alexandra, powróciwszy onegday z Carskiego-Sioła znaydowali się wieczorem na nabożeństwie wigiliiowem przed Niedzielą Kwietnią w kaplicy pałacu zimowego, gdzie zgromadzeni byli Dwór i osoby znakomitsze. Wczoray Cesarstwo Jchmość w teyże kaplicy Mszy S. słuchali.

J. C. M. Wielka Xiężna Jeymość Helena, szczęśliwie przybyła do Moskwy.

Przez Naywyższy Ukaz z dnia 28 Marca, Cesarz Jegomość raczył rozkazać, ażeby termin dwudziesto-pięcioletniey służby, zakreślony do otrzymania orderu woyskowego S. Jerzego, zmnieyszony był do lat 24. dla Jenerałów i officerów gwardyi, którym J. C. M. przez rozkazy swoie d. 15 i 20 Grudnia 1825 r., oraz 1 Stycznia 1826, oświadczył uznanie i zadowolenie naywyższe za dokładność, z iaką dopełnili swey powinności w zdarzeniu wypadków dnia 14 Grudnia.

Przez Ukaz dnia 23 Marca, Rządzący Senat ogłosił postanowienie Komitetu Ministrów, wydane na przełożenie Ministra Skarbu, a przez Jego Cesarską Mość potwierdzone, iż kupcy Rossyyscy wszystkich giełd będą mogli wywozić do Bessarabii, przez komory i zastawy nad Dniestrem, wszystkie towary i produkta Rossyyskie, oraz wprowadzać do Rossyi wszystkie towary i produkta Bessarabii, wyiąwszy wina i wódki. Co do handlu przewozowego kupców cudzoziemskich z Bessarabii do Rossyi, albo z Rossyi do Bessarabii, takoż co do wprowadzania win i wódek z Bessarabii, maią się zachowywać trwaiące dotąd urządzenia.

Z Paryża d. 2 Maia.

Xżę Bordeaux i siostra iego bywaią codziennie dwa razy do Króla zaprowadzanemi, o godzinie 9 przed południem i o 5 po południu. Potem udaią się do Delfinowey, i bawią naymniey półgodziny, która ich z miłością macierzyńską przyymuie. Codziennie ieżdżą te dzieci Francyi do Bagatelle, dokąd tamże udaią się ich nauczyciele i uczą się do godziny 4 z południa. Oboie postępuią bardzo w naukach; Xżę Bordeaux mówi z równą łatwością ięzykami Angielskim i Włoskim iak Francuzkim.

Monitor wczorayszy ogłosił przyiętą przez Izby ustawę o wynagrodzeniu byłych właścicieli na St. Domingo.

Wyszłe w tych dniach Liweranta woyska w Hiszpanii Ouvrarda pamiętniki znayduią wielki pokup.

Szesnaście Dam, które zbieraią składki dla Greków, zebrały iuż 20,000 Fr. — Przełożona Panien miłosiernych, która udać się chce do Grecyi, nazywa się Maunoir.

W piatek dany był w sali foxalowey wielki koncert na korzyść Greków. Sala była aż do natłoku zapełniona. Pomiędzy słuchaczami widzieć się dali Lafayette, Xżę Choiseul, i Fitz James, syn Kanarysa i inni Grecy. Znakomite Damy, iako to Tracy, Massa, Jozefa Perier, a z mężczyzn Panowie Montebello, Rodrigue, &c. śpiewali chórem. Koncert ten przyniósł blisko 30,000 Fr. Dziś dany będzie drugi koncert na tenże cel.

P. Chateaubriand przedsiebierze podróż do Szwaycaryi.

P. Delessert otrzymał z Korfu pod d. 9 a z Zante pod d. 6 Kwietnia bardzo dowodne doniesienia, że Ibrahim Basza, który codziennie Missolongę attakuie, utracił iuż 8000 ludzi. Obóz iego zapalony został przez Missolonczyków, którzy nocną zrobili wycieczkę. Obleżeni otrzymali żywność i posiłki.

Dziennik Konstytucyionista umieścił następuiący list z Korfu pod d. 5 Kwietnia. „Położenie rzeczy w Pelopenesię ulepsza się codziennie i wszystko przybiera regularnieyszą postać. Zgromadzenie narodowe, które nie do Megary, ale do Metony zwołane zostało, odbywa gorliwie swe prace; rząd zalecił Kolettemu, aby zgromadził Polumarchów Rumelii i pospieszył z niemi na odsiecz Missolongi. Podług rozporządzenia tegoż rządu Kolokotroni oblegać ma dopóty Trypolizzę, poki iey przez głód do poddania się nie zmusi; Kalipulo i Zaimis uważać maią stoiące w Patras i okolicy nieprzyiacielskie woyska; Nikitas otoczyć ma stoiącego w Nawaryno nieprzyiaciela, a Prezydent Konduriotis na czele Spartanów obledz ma Modon i Koron. Oto są środki, które rząd od nieiakiego czasu przedsięwziął; niewiadomo tylko ieszcze, czyli niedostatek pieniędzy nie będzie na przeszkodzie ich uskutecznieniu.„

Z Madrytu d. 20 Kwietnia.

Poseł Angielski, P. Lamb, nie bywa od nieiakiego czasu tak często u Dworu, iak Posłowie innych Mocarstw. Dziś rano po nadbiegnieniu nadzwyczaynego gońca z Paryża, udał się P. Lamb zaraz do Araniez.

Rada stanu narądza się na adressem do Króla o uchylenie urzędu policyi i powierzenie iego obowiązków iak dawniey Radzie Kastyliyskiey.

Liczba ochotników Królewskich w całem Królestwie wynosi 300,000; z których połowa iest zupełnie uzbroiona i ubrana.

Następuiący Jenerałowie Hiszpańscy należący do rewolucyi zginęli lub zagranicę uciekli: Zabitemi zostali Jenerał porucznik Lacy, Jenerałowie maiorowie Porlier, Riego i Empecinado; uciekli, czyli wygnanemi są z kraiu: Jenerałowie Porucznicy Mina, Valdes, Alava (ci wszyscy znayduią się w Londynie,) Vigodet (w Gibraltarze,) Villaba i Milans (oba w Jersey) Villacampa (w M l- cie,) d'Anglona (we Włoszech) Abisbal, Ballasteros i Hr. Kartageny (we Francyi;) Rias znayduie się w więzieniu w Badaioz, a Xżę del Parque umarł w więzieniu w Kadyxie. Od oswobodzenia Króla Ferdynanda znayduią się w Londynie Jenerałowie Maiorowie: Bultron, Mendez Vigo, Quiroga, Castellar, Lopes Banos, Plasencia, Zaldivar i Palarca; w Lewisham Torrios; na wyspie

Jersey Buriel; w Ziednoczonych Stanach północney Ameryki Jauregui; w Bruxelli Almadawor; w Gibraltarze u narł Odonoju.

Krążące pod naszemi brzegami korsarskie Kolumbiyskie okręty zamykaią prawie nasz kray i nie dopuszczaią do niego żywności. Związki między portami naszemi przerywaią, i z wielu nadbrzeżnych mieysc nadeszły w tey mierze do rządu naszego użalenia. Przemyciciele nadbrzeża Galicyi są w otwartey woynie z naszą milicyią; nędza w niektórych okolicach iest wielka.

W Zamora nowa taryffa celna zrządziła nieiakie zaburzenia. W Xedruque wybuchnął także rozruch, i miano Karola V. wykrzyknąć Krolem. Wszystkie w Alkala stoiące woyska odebrały rozkaz do wyruszenia przeciw temu miastu. Wszystkie za liberalistow miane osoby musiały to miasto opuścić i wiele z nich tu przybyło.

Z Rzymu d. 20 Kwietnia.

Dyplomatyczny Ajent od Peru, który przybył iuż do Londynu, iest tu oczekiwany, dla urządkowania spraw Kościelnych w tey Rzpltey z Stolicą S.

Kuratorowie Kościoła S. Piotra zaiąć się maią naprawieniem kopuły tey wspaniałey Bazyliki, która się znacznie z ukosa nachyliła.

Trzy Bankructwa iedno po drugiem w państwie Kościelnem zaszłe, sprawiły tu wielkie wrażenie. W Bononii zbankrutował Hr. Gozzadyni; nie dostawać ma do iego massy 280,000 szkudów, z których 80,000 należy się rządowi, iako od jeneralnego poborcy w tym powiecie. W Forli takież nieszczęście spotkało Hr. Gaddi; bilanz z iego szkodą ieszcze iest większy i rząd traci 100,000 szkudów. Nakoniec w samem Rzymie zbankrutował nieiaki Benucci, który umieszczony był przy kamerze Apostolskiey, i był iednym z nayczynnieyszych i naynieszczęśliwszych spekulantów na giełdzie.

Z Londynu d. 30 Kwietnia.

Rapport P. Jakob o handlu zbożowem i rolnictwie w północney Europie został onegday pomiędzy członki niższey Izby Parlamentu rozdany. Zapas zboża (rozumie się pszenicy) w portach wywozu i miastach z których przywożony bywa, zdaie się bydź niewielki, iak n. p. w Pomeranii, Gdańsku, Elblągu i Lubece 258,503 kwarterów (kwarter półtrzecia korca Polskiego,) w Hamburgu i Bremie 132,370, w Danii, Rostoku, Wismar, Petersburgu, Rydze i Memlu około 150,000 kwarterów; ogółem 741,473 kwarterów. Z tey ilości czwarta część iest tak podłego gatunku, iż w Anglii w czasach tylko głodu sprzedaną bydźby mogła. P. Jakob sądzi więc, iż 556.330 kwarterów wysłanych bydźby mogło do Angli, które wystarczałyby tylko na 10 dniową potrzebę. Cena przywożoney do Angli pszenicy iest różna: Z nadmorskich prowincyy Pruskich kosztować może kwarter 34, z Polski 451/2 do 48 szylingów (szyling Złp. 2.) Cała ilość wyprowadzoney z Gdańska w 166 latach pszenicy spotrzebowaną byłaby w Anglii w 15 lub w 16 latach. Pszenicy i żyta wyprowadzono w przeciągu ostatnich 5 lat z Gdańska i Elbląga corocznie po 101,916 kwarterów, a w drogich latach od r. 1801 do 1805 dostarczyły tylko Nadwiślańskie kraie, 550,000 kwarterów, ktore na 12 dni tylko wystarczały na potrzebę Anglii. Od roku 1651 do 1825 w 25 ostatnich latach rowny był wywoz pszenicy i żyta z Gdańska i Elbląga corocznie po 279,794 kwarterów, co niemal stanowi nadwyżkę roczniego urodzaiu nad potrzebę. Od zapadnięcia zbożowey ustawy

)2(

w Anglii zmnieyszył się z tych portów wywóz. Wedle targowey ceny w Warszawie po 28 szylingów za kwarter i kosztow przewozu, ktore około 20 szylingów wynoszą, wypadnie pszenicy kwarter z Krakowa i Warszawy w Londynie 43 do 50 szylingów, a gdy dołączemy do tego 12 szylingow celney opłaty, tedy wypadaiąca w Anglii cena targowa za kwarter) o 60 do 64 szylingów, nie wielki przyniesie zysk sprowadzaiącym, ani też bardzo zachęci Nadwiślańskich mieszkańców do większych zasiewow.

Z powodu nędzy w Blackburn, gdzie od kilkunastu tygodni z 26,000 mieszkańcow 14,000 żyło z jałmużny, wybuchnęły zaburzenia, ktore zwolna rozszerzały się, co raz daley, aż nakoniec cała okolica na 10 do 18 mil Angielskich w około powstała. Wszędzie zamiarem iest powstańcow pogruchotanie nowo wynalezionych szypkich warsztatow. 20 do 30,000 ludzi ciągnie z rożnami, siekierami i młotami w ręku, dla uskutecznienia tego dzieła zniczczenia. Musiano wezwać pomocy woyskowey i w tey chwili zażądać miano woyska do Preston. Onegday nadesz e listy z Manszestru i Liwerpoolu donoszą, iż wszystkie roboty ustały, a lud w wszystkich kierunkach powstaie. Sam nawet Manszester, to serce rękodzielnych powiatów, był w poruszeniu, a nigdzie niema podostatkiem woyska.

W mieście naszem otworzone zostały składki, dła wsparcia nędznych rękodzielnych robotników. W pobratyńskim kraiu Irlandyi niemniey wielka iest nędza. Zebranemu niedawno w Dublinie Zgromadzeniu złożone zostały dowody, że w tey chwili 1860 warsztatow do iedwiabiu, ktore zatrudniały 6280 ludzi, 850 do wełny, ktore 11,110 ludzi zatrudniały i 443 do bawełny, ktore 3960 ludzi zatrudniały, stoią nieczynnemi; ogołem iest 3153 machin nieczynnych, a 21,356 ludzi pozbawionych chleba.

W połnocney Ameryce posiada Anglia pięć osad. 1) Niższa Kanada maiąca 500,000 mieszkańcow i 76,000 milicyi, składaiących się powiększey części z Katolikow, ktorzy sami utrzymuią swoich duchownych i kray macierzyński nie kosztuią rocznie iak 1000 Fs. Dochod każdego plebana iest 3000 Fs. 2) Wyższa Kanada, ktorey ludność nie iest pochodu Francuzkiego iak w niższey, ale Angielskiego, dla tego w większey części protestancka. Zamieszkuie ią 16,000 ludzi i ma 44,000 milicyi. 3) Nowy Brunswik maiący 70,000 mieszkańców i 11,000 milicyi. 4) Nowa Szkocyia, ktòrey głównem miastem iest Halifax, maiącem wyborny port i warsztat okrętowy. Ludność tey osady zwiększaiąca się ciągle, wynosi 86,000 mieszkańców i 12,000 milicyi. 5) Nakoniec wyspa S. Edwarda, maiąca 24,000 mieszkańców i 4000 milicyi. Ludność tych pięciu osad dochodzi zatem do 900,000. które 147,000 ludzi dobrze ćwiczoney milicyi, w ktòrey znayduie się wiele zręcznych strzelców, wystawić mogą. Nowy Brunswik i Nowa Szkocyia, które leżą nad rybnemi ieziorami, dostarczaią sile morskiey Angielskiey doświadczonych maytków, na których Ziednoczonym Stąnom, zwłaszcza na południu od Deleware, przy pomnożoney teraz sile morskiey zbywa, i zawsze zbywać będzie. Osady te obfituią w węglę kamienne i drzewo do budowy okrętów. Mimo znacznego wywozu drzewa z Kanady do kraiu macierzyńskiego, niezmnieyszył się iednak handel tym artykułem do innych okolic.

W kilka dni po oświadczeniu przez Irlandzkich Arcybiskupów i Biskupów względem wychowania młodzierzy Katolickiey wyda-

nem, podpisali ciż także bardzo ważne następuiące oświadczenie:

"W chwili, w którey spokoyny umysł obiawia się za bezstronnym rozbiorem rzeczy i ludzie zdaią się uwalniać od przesądów, z iakiemi zwykli dotąd uważać nauki przeciwne swoim; Arcybiskupi i Biskupi Rzymsko-Katolickiego Kościoła korzystaią z radością z tey pomyślney zgodności umysłów dla prostego, lecz wiernego wystawienia zasad nauki, która często z fałszywego puktu widzianą była.,,

"Jeźli Opatrzność chce, aby Katolicy Irladzcy skazani byli, żyć dłużey ieszcze w upokorzonym i poniżonym stanie, w iakim się teraz znayduią, tedy z pokorą poddadzą się woli Boskiey. Atoli Biskupi obowiązani starać się na nowo tak przeciwko sobie, iako też przeciwko swym prótestanckim współbraciom, których opiniią szacuią, roproszyć fałszywe wymierzone obwinienia, do iakich często się udawano, dla powstawania na wiarę i karność Kościoła ich pieczy powierzonego, by każdy był wstanie poznać prawdziwe zasady owych ludzi, których ustawa pozbawia wszelkiego udziału do urzędów zaszczytnych, godności i korzyści Państwa.,,

"1) Reliligiia Katolicka, istotnie przykładaiąca się do utwierdzenia szczęśliwości rodzaiu ludzkiego, który bez porządku istnieć nie może, daleką iest, aby była w przeczności z istnieiącemi Władzami iakiego bądź Państwa, przeciwnie zgadza się ona ze wszystkiemi porządnemi formami, iakie Rządy ludzkie przyjąć mogą. Rzeczypospolite iak i Monarchiie uznały wszędzie korzyści tey Religii, gdzie onę wyznaią, pod iey opiekuńczym wpływem każda kombinacyią tych form istnieć może z zupełnem bezpieczeństwem.,,

"2) Katolicy Irladzcy wieku doyrzałszego czytać mogę autentyczny i potwierdzony przekład pisma Swiętego z obiaśniaiącemi pismami, upominani będąc, aby w duchu pobożności, pokory i posłuszeństwa takowego ku swemn pożytkowi używali. Duchowieństwo Katolickie obowiązane codziennie czytać brewiiarz, który w ciągu roku prawie całe pismo Swięte obeymuie, a Plebani powinni wiernym w Niedziele i Swięta óbiaśniać w ięzyku kraiowym listy lub ewanieliią dnia, lub iakie inne mieysce Boskiego przykazania.,,

"3) Katolicy wierzą, że moc działania cudów nie iest odiętą Kościołowi Bożemu. Jednakowoż nie wymaga się zupełnie, aby w iakikolwiek poiedeńczy cud w obiawionych księgach nie wspomniany, wierzono tak, iak w iaki artykuł Katolickiego wyznania wiary, chociaż są cuda, tak naszey wiersze zalecone, iżby onych bez zuchwalstwa zaprzeczać nie można.,,

"4) Katolicy Rzymscy czczą nayświętszą Maryią Pannę i Swiętych, i wzywaią pobożne ich wstawienia się. Dalecy iednakże oddawać onym cześć Boską, raczey wierzą, że ta należy się iedynie Bogu, i że oney żadnemu stworzeniu nie można poświęcać, bez stania się winnym bałwochwalstwa.,,

"5) Katolicy maią uszanowanie ku wyobrażeniom Jezusa Chrystusa i Swiętych, nie wierząc, aby w nich mieszkała iaka moc wewnętrzna. Cześć, iaką oddaią tym obrazom, ściąga się do tych, których przedstawiaią; a gdyby się przez niewiadomość lub inaczey stać miało, że wierni obrazom tym Boską moc przyznaią, tedy Biskupi obowiązani byliby, znieść to nadużycie i błędy ich prostować.,,

"6) Kościoł Katolicki równie, iak wszystkie inne wyznania chrześciiańskie przyymuie dziesięcioro przykazań Boskich, iak są

zawarte w księgach "Exodus i Deuteronomium„ i obstaie za onych zachowaniem. Różnica zachodząca w tym względzie między Katolikami a Protestantami, pochodzi iedynie od sposobu, iak są położone przykazania Boskie. „

"7) Katolicy wierzą, iż aby bydź zbawionym, koniecznie należeć trzeba do prawdziwego Kościoła, że herezyia, lub uporne sprzeciwianie się przeciwko obawioney prawdzie, iak oney naucza Kościoł Jezusa Chrystusa, wyłącza z Królestwa Boskiego. Nie są obowiązani wierzyć, że ci wszyscy uporczywie trwaią w błędzie, co przez innych uwiedzeni lub przez rodziców lub krewnych w owych zasadach wychowani i nauczeni, z pilną troskliwością szukaią prawdy, i gotowi onę przyiąć, skoro onym rzecz dokładnie wyłożono. Katolicy oddaią tych ludzi sprawiedliwemu sądowi Boga miłosiernego, i sądzą się bydź obowiązanemi, tak ku nim iako też ku całemu rodzaiewi ludzkiemu wypełniać powinności miłości chrześciiańskiey i życia towarzyskiego. „

"8) Ponieważ Katolicy Jezusa Chrystusa iedynie czczą w Nayświętszym Sakramencie Ołtarza, gdzie wierzą, że iest prawdziwie, rzeczywiście i ostotnie obecny, tedy są tego zdania, że żaden chrześciianin, przyznaiący Bóstwo synowi Bożemu, nie może ich słusznie winić o bałwochwalstwo. „

"9) Żaden grzech nie może bydź z woli Papieża lub Xiędza, lub iakiey badź inney osoby odpuszczonym, bez szczerego żalu za obrażenie Boga, i mocnego przedsięwzięcia, więcey go nieobrażania, i za popełnione błędy pokutowania, każdy, który odbiera apsolucyią bez tych nieodzownych potrzeb, daleki od otrzymania przebaczenia grzechów swoich, znieważaiąc Sakrament, staie się winnym nowego grzechu. „

"10) Katolicy wierzą, że przykazanie spowiedzi, oparte iest na władzy, którą Jezus Chrystus dał swoiemu Kościołowi odpuszczania i darowania grzechów, i że z iedney strony próżne byłoby zobowiązanie się gdyby z drugiey odpowiedney powinności dochowania taiemnicy, sądzą zatem, że żadna moc na ziemi nie może znieść Boskiego obowiązku tey pieczęci, nakazuiącey spowiednikowi nie naruszać taiemnicy spowiedzi. Każde obiawienie przed sądem pokuty zeznanego grzechu, zniszczyłoby zbawienny zamiar, dla którego spowiedź ustanowiona, i pozbawiłoby sług Religii liczney sposobności, iaką onym spowiedź nadarza, by odwracali obłąkanych ludzi od ich złych planów i żądali wynagrodzenia za dopuszczenia się grzechów na osobach, maiątku i dobrey sławie bliźniego. „

"11) Katolicy Irladzcy nietylko niewierzą, iżby wolno było, kogokolwiek pod pozorem, że kacerz, zabić lub zniszczyć ich, lecz nawet pod przysięgą oświadczaią, że myślą, a nawet także iest zasadą, "iż kacerzowi nie należy dochować wiary„ iako niechrześciiańską i bezbożną, pogardzaią. Nadto oświadczaią pod przysięgą, iż wierzą, że żadna niesłuszna, niemoralna lub zła czynność nie może bydź usprawiedliwiona lub uniewinnioną pozorem, że zaszła na dobro Kościoła lub z posłuszeństwa ku iakieykolwiek Władzy duchowney; — iż nie iest artykułem wiary Katolickiey i taż nie wymaga, wierzyć, że Papież iest bez błędu, i że nie sądzą się bydź obowiązanemi, słuchać iakiegokolwiek wedle swey istoty, niemoralnego rozkazu, gdyby nawet ten rozkaz wydał Papież lub iaka inna Władza duchowna, lecz przeciwnie, iż byłoby grzechem okazywać takiemu rozkazowi uszanowanie lub dobrą chęć.

"12) Katolicy Irlandzcy przysięgaią wier-

ność i prawdziwe posłuszeństwo, naszemu łaskawemu Monarsze i Panu, Królowi Jerzemu IV; przysięgaią, że wszystkiemi w ich mocy będącemi środkami następstwo Tronu w rodzinie Króla Jegomości przeciwko wszystkim i każdemu utrzymywać, wspierać i bronić będą, przyczem wszelkiey wierności i posłuszeństwa ku każdey inney osobie którąby sobie prawa do korony tych Królestw rościła, lub utrzymywać chciała, wyprzysięgaią się i siebie od tego uwalniaią. Wraz odrzucaią i wyprzysięgaią się, zdania, że przez Papieża lub Zbory, lub przez iakąbądź inną władzę w Rzymie lub gdzie bądź wyklętego Monarchę własni poddani lub inne iakie bądź osoby z Tronu złożyć lub zabić mogą; tem mniey wierzą, że Papież Rzymski, lub iaki inny zagraniczny Monarcha, Prałat Państwo lub Potentat, ma lub może mieć pośrednio lub bezpośrednio w tem Królestwie iakie bądź cywilne lub duchowne sądownictwo. Nadto oświadczaią uroczyście w obliczu Boga, że to oświadczenie w całości i we wszystkich iego poiedyńczych częściach, podług prostego i prawdziwego znaczenia wyrazów swey przysięgi podaią, bez wybiegu lub dwoyznaczności lub wewnętrznego zastrzeżenia, bez odebrania w tey mierze iakieykolwiek dyspensy od Papieża, lub iakiey inney Władzy Stolicy Rzymskiey, lub od kogokolwiek, i nie wierząc, aby przed Bogiem lub przed ludźmi od tego oświadczenia lub iakiey bądź onegóż części rozwiązani lub uwolnieni bydź mogli, nawet gdyby sam Papież, lub iakakolwiek inna Władza lub osoba onych od tego uwolniła, takowe odwołała lub one we wszystkich swoich częściach za żadnę i nieważne uznać miała.„

"Potem tak zupełnem i wyraźnem oświadczeniu, które przysięgą stwierdzamy, nie możemy w istocie poiąć, iak nas słusznie można winić, że ku naszemu nayłaskawszemu Monarsze tylko podzieloną wierność chowamy.„

"13) Katolicy Irlandzcy, delecy od nadania sobie prawa lub roszczenia do gruntów zabranych, opartych na prawach, roszerzeniach lub interessach, które ich przodkowie mieć mogli, oświadczaią przeciwnie, i stwierdzaią przysięgą, "iż wszystkiemi w ich mocy będącemi środkami bronić będą ustanowień i rozporządzeń dotyczących się własności w tym kraiu, iak takowe podług istnieiących w mocy będących ustaw istnieią.„ Równie odprzysięgaią się uroczyście wszelkiego zamiaru, i oddalaią takowy od siebie, aby teraźnieyszy kształt Kościoła protestanckiego obalić, i w mieyscu tego kształt katolicki zaprowadzić; daley przysięgaią, że nie maią zamiaru wykonywać żadnego przywileiu, do którego by mieli lub mieć mogli prawo, aby Religiią protestancką lub Rząd prostancki w Irlandyi zaburzyć lub osłabić.„

"14) Podczas, gdy powyższem oświadczeniem owe nauki naszego Kościoła, które z wielkim uszczerbkiem dobra publicznego i naruszeniem miłości chrześciiańskiey przez naszych współbraci często źle zrozumiane, lub z fałszywego punktu uważane, po prostu i rzetelnie wyłożyć staraliśmy się, uwalniamy na nowo od błędów lub złych zasad katolikom zarzucanych i korzystamy z tey sposobności, aby oświadczyć, że zawsze gotowi będziemy dać właściwey Władzy, gdy nas zapyta, prawdziwe i autentyczne obiaśnienie tego wszystkiego, coby tylko miało związek z naukami naszego Kościoła, i oddalić niesłuszność nam przypisowaną, sądząc o naszey wierze i o naszych zasadach podług twierdzeń, które niewiadomi lub o istocie Rządu naszego Kościoła, iego nauce, ustawach, zwyczaiach

karności niedokładnie zawiadomione osoby przypuszczaią.

"Przyymuiemy, podpisuiemy i ninieysze oświadczenie ogłaszamy, aby ci, którzą są błędnego zdania o naszych naukach i naszych zasadach, lepsze mieli wyobrażenie i byście się Wy wielce ukochani, w wierze od waszych oyców odziedziczoney wzmocnili, iak "Dzieci świętych, oczekuiace życia, które Bóg da tym, którzy winney Mu wierności nie naruszyli.„

"Szanowni Bracia i wielce ukochane Dzieci! łaska, miłosierdzie i pokóy z wami, przez Boga Oyca, i Jezusa Chrystusa, Pana Naszego!„

W Dublinie d. 25 Stycznia 1826.

(Następuią podpisy czterech Arcybiskupów i dziewietnastu Biskupów Kościoła Katolickiego Irlandzkiego.)

Z Bruxelli d. 30 Kwietnia.

N. Król przydał poselstwu naszemu przy Dworze Francuzkiem Kawalera Boreel.

Onegay przybył tu nasz Królewic Fryderyk.

Pani Wellesley, małżonka Posła Angielskiego w Wiedniu, przeiechała przez miasto nasze do Londynu, a Marszałek Soult, Xżę Dalmacyi, w powrocie do Paryża. W tych dniach przebiegło znowu tędy kilku gońców.

Nad nowym kanałem z Helder do Amsterdamu pracuie teraz 1000 ludzi.

Jeżeli prywatnemu listowi z Paryża dać można wiarę, tedy od 1 Stycznia r. b. 900 officerów woyska Francuzkiego przysłali Ministrowi woiennemu swoie dymissyie, co zdaie się, że wielkie sprawiło wrażenie.

Z Hamburga d. 5 Maia.

Smutny los nieszczęśliwych Greków skłonił także u nas poiedyncze osoby do przyłożenia się do ich dobra. P. Röding otworzy na ich korzyść do widzenia d. 8, 9 i 10 b. m. swe muzeum, a Koncertnik Rudersdorf ogłosił na tenże cel koncert.

Z Elberfeld d. 1 Maia.

Tuteyszy komitet Bergsko-Markskiego związku przyiacioł Grekow wydał znowu wezwanie do składek dla nieszczęśliwych Greków. Zebrane ze składek pieniądze złożone będą w tuteyszym Domu handlowym Braci Kersten, poki przez związek nie będą na właściwy cel użytemi.

Z Tryiestu d. 22 Kwietnia.

Niemamy żadnych nowych wprost wiadomość o stanie rzeczy pod Missolonga; ale w tey chwili nadeszłe listy z Ankony pod dniem 14 b. m. donoszą o przybyciu tam parowego statku z Korfu z doniesieniami do 8 Kwietnia. Podług nich Missolonga broniła się ciągle walecznie. Miaulis przybył tam z Hydry z 60 żaglami i wszelkiego rodzaiu potrzebami, i zabrał iuż Egipcyianom 12ście przewozowych statków. W Korfu rozchodziła się nawet wieść, iż Grecy zdobyli napowrót Vassiladi; lecz wypadek ten zdaie się ieszcze bydź zawczesnym. Ranienie Ibrahima Baszy podczas ostatniego szturmu do Missolongi powtarzaią powyższe doniesienia z dodatkiem: że Wódz Grecki Goura uderzył naprzód z tyłu na dowodzony przez Pliassa Baszę oddział oblegaiącego Missolongę woyska.

DODATEK
DO Nro 40.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 17 MAJA 1826 ROKU WE ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Raumira.

Dzień godzina		Barometr z reduk: na 0° 12.		Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
May		cali	lin:	stopnie	stop:			
god:	7	27	5, 934	+10. 3	91	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
	12	„	5, 666	+14. 3	65	Pułno: Za: Sredni	Słońce z Chmur:	
13.	3	„	5, 392	+12. 7	81	Pułno: Ws: Mocny	„	
	9	„	5, 664	+ 9. 9	90	„ Sredni	Pochmurno	
	7	27	4, 693	+ 8. 8	96	Połud: Ws: Słaby	Pochmurno	Deszcz.
14.	12	„	4, 345	+ 9. 4	86	Połud: Zach: Słaby	„	o go: 1 „
	3	„	4, 363	+ 7. 7	92	„ Sredni	„	Deszcz.
	9	„	4, 948	+ 6. 9	94	„ Słaby	„	o go: 10 „
	7	27	4, 670	+ 5. 8	83	Połud: Za: Mocny	Pochmurno	o go: 8 grad.
15.	12	„	4, 335	+ 6. 6	76	Zachod: Mocny	Chmury	„ 1 „
	3	„	4, 543	+ 7. 1	80	„ Sredni	Słońce z Chmur:	„ 6 deszcz.
	9	„	5, 299	+ 4. 8	100	Połud: Zach: Słaby	Pochmurno	„ 10 „

Max: Weisse, Dyrek: Obs.

Od granic Tureckich d. 20 Kwietnia.

Doniesienia z Syra pod d. 25, z Smirny pod d. 30, a z Stambułu pod dniem 31 Marca zawieraią, że Jenerał Adam, Lord naczelny wysp Jońskich, wysłał dwie fregaty do Neunaktos (Lepantu) i tam uzyskał zawieszenie kroków nieprzyiacielskich, inną z takimże zleceniem do Neocastron, a nakoniec inną ieszcze do Alexandryi, dla ostrzeżenia Mehemeta Ali Baszy Egipskiego, aby

synowi swoiemu żadnych nie posełał posiłków, gdyż te niebędą przepuszczone. Potem posłał inną ieszcze fregatę do Smirny z uwiadomieniem o tem wszystkiem. Na Hydrze i Spezzii czyniono przygotowania do radosnego obchodu tych wypadków.

— Dnia 22. —

Prywatny list z Korfu donosi: że mimo przemagaiącey nieprzyiacielskiey siły, i mimo niedostatku wszelkiego rodzaiu bohaterska Missolonga ciągle się trzyma; ieżeli z którey bądź strony otrzyma pomoc, tedy przezwycięży przez Europeyskich officerów dowodzone hordy, które z wszystkich stron na nią naciera. Przeszło dziesięć przypuszczono iuż do niey szturmów. Woysko Ibrahima Baszy codziennie się zmnieysza. Niedawno rozkazał nieprzyiaciel w gniewie, że wszystkie iego nie udaią się zamachy, na wzgorku za swoiemi batteryiami zakłuć dwóch Xięży, pięć kobiet i troie dzieci, dla przestraszenia tym widokiem bohaterów Missolongi, i razem kazał wezwać obleżonych do poddania się; z obłudnem zapewnieniem, że będą przywróconemi do mieysc, które pod Ali Tebelen, Baszą Janiny, posiadali inaczey czeka ich los straconych w tey chwili ich braci. W oburzeniu na to co widziano i słyszano, 700 Sulitotów z resztą Polikarami zrobili wyoieczkę i pałaszami rąbali, kto im się tylko opierał. Nieudało się wprawdzie walecznym tym ludziom wydrzeć z rąk Barbarzyńcow zwłok swych braci, ażeby im ostatnią cześć oddać, ale zemścili się przynaymniey ich śmierci zabiciem 350 nieprzyiacioł. — Mimo tego i dnak teraźnieysze położenie Missolongi iest bardzo zatrważaiącem, bo ieżeli iey flotta Grecka lub ciągle obiecywane lądem posiłki nie przybędą na pomoc, dłuższy opor mężney osady zdaie się niepodobnem. Mieszkańcy tey twierdzy chcieli przed kilku dniami swe żony i dzieci na wyspy Jońskie odesłać; lecz żony ze łzami prosiły mężów, aby ie niewystawiali na wyrzuty, że ich opuszczaią w chwili, w ktorey naywięcey potrzebuią pomocy. Jakżebyśmy (mowiły) mogły się przed naszemi wspołziomkami pokazać, kiedy wy pod nieprzyiacielskim żelazem giniecie? Nie, nie, chwalebniey dla nas iest polegdz obok naszych mężów, kiedy okropny los niedozwala nam zamknąć ich powiek i oddać im ostatniey cześci. W kilka minut zebrały się kobiety do kościoła, dla błagania Boga o pomoc. Utrata Vassiladi niema żadnego wpływu na los Missolongi; wysepka ta leży dosyć daleko od twierdzy, i iak tylko pokaże się flotta Grecka pod Missolonga, nieprzyiacielska uciekać musi przed palnemi Greckiemi statkami, i na owczas mogą Grecy od wschodniey strony opatrzyć Missolongę w żywność.

Teatr Narodowy.

We Czwartek, to iest dnia 18 b. m.; na benefis Łukasza Zaleskiego, daną będzie Wielka Opera w 3 aktach, z francuzkiego z muzyką sławnego Berton członką Konserwatoryum Paryzkiego: *Alina Krolowa Golkondy.*

Dnia 16 *Maia* 1826 *r.*

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	10	15	10	—	9	15	8	—
— Żyta	7	15	7	—	6	15	6	—
— Jęczmienia	6	—	5	15	5	—	4	15
— Owsa	5	—	4	18	4	15	—	—
— Jagieł	19	—	18	—	17	—	16	—
— Grochu	6	15	6	—	5	15	5	—
— Rzepaku	14	—	13	—	12	15	12	—

W Gdańsku dnia 8 Maia.

	Łaszt 30 Korcy wynoszący				
Pszenicy	od	Złp.	480	do	540.
Żyta	—	—	270	—	300.
Jęczmienia	—	—	228	—	240.
Owsa	—	—	168	—	180.
Grochu	—	—	270	—	305.

LOTERYIA KRAIOWA

W 190 Ciągnieniu dnia 17go Maja roku 1826 w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

8. 43. 85. 41. 42.

Przyszłe 191 Ciągnienie dnia 24go Maja r. b. przypada.

DONIESIENIA.

Z powodu niedoszłey na dniu 9 Maia 1826 roku sprzedarzy, odbędzie się w dniu 19 Maia 1826 r. o godzinie 10 ranney na Zwierzyńcu przy Krakowie nad Wisłą, w drodze exekucyi Sądowey publiczna licytacya drzewa iodłowego w taflach, i drzewa bukowego w siągach, tudzież wioseł do galarow używanych, a to za gotowe zaraz liczyć się maiące pieniądze. Chęć zatym licytowania maiących zaopatrzonych w vadium, przynaymniey złp. 36 podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 13 Maia 1826 roku,

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.

W dniu 5tym Czerwca roku bieżącego w Kancelaryi Dominikalney w Tenczynku odbywać się będzie licytacyia przewozu i lądowego nad Wisłą oraz i Karczm w Ostrężnicy, w Lgocie, Okleśni, Groycu i Podłężu. Życzący sobie maią bydź w vadium opatrzeni i w godzinach rannych w mieyscu wyżey wyrażonym maią się znaydować, gdzie o warunkach licytacyi dowiedzieć się mogą.

Niżey podpisany ma honor uwiadomić prześwietną Publiczność, iż Handel swóy Porcelany, Faiansów, Szkła, Marmurów, Tytoniów, Kart i Tabaki w różnych gatunkach, oraz Kantor Loteryi; dotąd exystuiący przy ulicy Floryańskiey pod Nrem 554, przeniósł w tę samą ulicę pod Ner 549, gdzie dawniey był Handel Ferdynanda Eenirskiego.

Józef Kuhn.

Dnia 20 Maia rozpoczynaią się kąpiele siarczanych wod w wsi Swoszowicach w Galicyi mılę od Krakowa położoney. Przyieżdzaiący znaydą tam wygodne pomieszczenie i wszelką potrzebną usługę, a co do życia, w Traktyerni za umiarkowaną cenę wszystkiego dostać będzie można.

UWIADOMIENIE.

Będąc od lat dwudziestu kilku znany iako obywatel Krakowski i fabrykant wyrobów miedzianych w rożnych naczeniach, a osobliwie z wydoskonalenia naczeń gorzałczanych, iak dowodzi przez Gazetę JW. Rotmann, Prezes Sądów Szlacheckich Lwowskich, któremu w dobrach iego, Dworyszwanemi pod Oświecimem, poprawiłem machinę parową, która bezpiecznie i z łatwością działa, iak dowodzi Dziełko wydane roku 1811 pod nazwiskiem: *Vollständige Abhandlung über die Methode den Brandwein mittelst einer Dampfmaschine*

zu destell ren. Gdy rzeczona machinę do tey doskonałości doprowadziłem, kazał mi zrobić takąż na małą skalę dla Teressiańskiey rycerskiey Akademii w Wiedniu, ktora dla dania opinii Professorowi chemii Janowi Nep: Fasznüger posłaną została. Po takowem ogłoszeniu JW. Hrabia Pawłowski w Cyrkule Zołkiewskim wezwał mnie do zrobienia takiewze machiny i do urządzenia iego Gorzelni, co także przez Gazetę Lwowską ogłosił (iak dodatek do Gazety Krakowskiey do Nru 27 r. 1813 dowodzi) w wyrazach: że znany Kotlarz Krakowski, ktory przez pierwsze we Dworach przedsięwzięte roboty nabył dostatecznego doświadczenia i z zdatnością swoią miłość ku sztuce łączy. Roku 1814 robiłem takowąż machinę JW. Hrabiemu Morskiemu, a poźniey JW. Hrabiemu Ostrowskiemu; W. Rotkiewiczowi (ktory także przez Gazetę moią zręczność ogłosił), JW. Pruszakowi pod Płockiem, i wielu innym Obywatelom. Jakkolwiek ta machina w owych czasach była naylepszą, iednak żaden z Kotlarzy nie odważył się iey robić. Poźniey nastąpiły rozmaite wynalazki w garcach, ktore starałem się zawsze iak naydokładniey wydoskonalić, i z korzyścią dla właścicieli gorzelniow przez znaiomość mey sztuki tak teorycznie, iako i praktycznie do skutku doprowadzić, iak dodatek do Gazety Krakowskiey do Nru 31 r. 1817 opiewa. W r. 1823 wezwany byłem przez Obywatelów Królestwa Polskiego do urządzenia gorzelniów i robienia garców; naypierwszą urządziłem w Pilicy, w dobrach Prusko-Bankowych, na żądanie W. Prechta, Konsyliarza Kr. Pruskiego. Urządzenie w ten sposób gorzelni iest tak doskonałe, iż każdemu wydatkowi z korzyścią odpowie: wyrabia się bowiem z 18 korcy ziemniaków, 2 korcy mąki, 1/3 części słodu ięczmiennego, 1/3 żytnego, 1/3 żyta w ogóle 84 garcy wodki szumowki 6 1/2 stopni Magiera, gdy ostygnie trzymaiącey. Niechcąc obciążać Czytelnika wymienieniem wszystkich gorzelni, ktore podczas moiego w Królestwie Polskiem bawienia urządziłem, namienię tylko, iż w urządzoney przezemnie gorzelni w dobrach JW. Czacki, Starościny Nowogrodzkiey, Szczekocinach, bierze się z 16 korcy ziemniaków, 1 korca słodu ięczmiennego i 1/2 korca mąki żytney 76 do 80 garcy czystey i dobrey bez żadnego nieprzyiemnego odoru szumowki, oczem może się każdy przekonać z tygodniowych rapportów, ktore JW. Czacka regularnie odbiera. Urządzenie tey gorzelni iest następuiące: w pierwszym oddziale osadzone są garce, a wódka odbiera się w przyległym magazynie; w drugim stoią kadki roboczane dla rowney fermentacyi; w trzecim zaciera się robota w iednem naczeniu stosownie do ilości produktow, z ktorych ma bydź wodka pędzona. Gdy całe kwantum iest doskonale zatarte, roztrważa się w tem samem naczeniu robota wodą zimną do pewney temperatury, dodaie się drożdży lub inney kompozycyi, dla sprawienia fermentacyi winney, potem spuszcza się robota rynną do kadek będących w oddzielney izbie (nazwaną izbą fermentacyyną), tam zostawia się do swey doyrzałości, aby zdatną była do nabicia w garniec. Cała zasada gorzelniana zawisła od dobrze uprawioney roboty i należytey fermentacyi, bo garce nie są naczeniem wydawczem tylko pośpieszaiącem, skoro są dokładnie i fundamentalnie zrobione. Takowe urządzenie gorzelni nietylko zapewnia dobry bior, ale nadto dla robotnika iest wielką ulgą pracy, przyczem zachować należy naywiększą czystość.

Osoby życzące mieć takowe urządzenie gorzelni raczą się do mnie zgłosić zamieszkałego tu w Krakowie w ulicy Floryiańskiey w własnym domu pod liczbą 513. W fabryce moiey dostać można wszelkiego gatunku roboty Kotlarskiey, iako to: machin rożnego rodzaiu, sikawek ogniowych naydokładniey zrobionych, machin hydraulicznych, wodociągow tak do zimney, iako i wrzącey wody; słowem wszelkiego rodzaiu wynalazkow do mey sztuki należących, w czem za dokładność i czystość roboty ręczę. Mam także ukończoną machinę Pistoriusza, tudzież garniec Storcha przezemnie poprawiony w modelu do Wiednia. Jest to z wszystkich wynalazkow naylepszy, bo każdy dobry Gorzelnik wnet się z nim obeznać potrafi.

Józef Kossowski,

Mech: i Fab: wyrobów miedzianych.